

Souvětí

Cvičení 1

Výsledky anket a obsazování prvních příček na žebříčcích politické popularity můžeme jen s obtížemi považovat za onen příznačný hlas boží, protože se domníváme, aniž bychom chtěli znevažovat objektivitu či vědecký základ těchto výzkumů, že respondenti se až příliš často nechají ovlivnit názorem převažujícím v médiích nebo jakýmsi nadosobním, všeobecně převažujícím hodnocením politika, které ovšem může být objektivní pravdě dost vzdálené.

- Graficky naznačte syntaktickou strukturu souvětí a určete druh vedlejších vět.
- Hypotaktický spojovací prostředek užitý mezi první a druhou větou souvětí nahraďte parataktickým.
- Spojovací prostředek užitý mezi druhou a třetí větou změňte tak, aby ve vámi upraveném souvětí byla užita vedlejší věta přípustková.
- Při spojení posledních dvou vět souvětí použijte takový spojovací prostředek, aby mezi větami vznikl koordinační vztah.

Ad a)

I souvětí podřadné

↘

2 příčinná

↘

↘

3 způsobová 4 předmětná

↘

5 přívlastková

Ad b) neboť

Ad c) ačkoliv, třebaže, přestože

Aniž: **SSČ**

aniž sp.

- podř. způs. záp.: aniž se nadál, byl na místě
- podř. přípust.: šel tam, aniž byl pozván **ačkoli nebyl pozván**
- souř. sluč. kniž.: nikdo mě nezdržoval, aniž pozval **a nepozval**

Ad d) Např. *že respondenti se až příliš často nechají ovlivnit názorem převažujícím v médiích nebo jakýmsi nadosobním, všeobecně převažujícím hodnocením politika, **ale** to může být objektivní pravdě dost vzdálené.*

Cvičení 2

Policie ve městě Lawrence ve státě Massachusetts byla šokována nelidskostí a hyenismem ozbrojeného pachatele. Ten se rozhodl vykrást jeden z místních obchodů. Prodavače a její malé dceři mířil pistolí do obličeje a vyhrožoval smrtí. Policejní stanice obdržela telefonát o přepadení v sobotu v devět hodin ráno a ihned vyrazila na místo. Když strážníci vešli do samoobsluhy, našli vystrašenou ženu s tříletou holčičkou v náručí.

(Podle serveru Novinky.cz, upraveno)

a) Z textu vyberte souvětí. Graficky naznačte stavbu souvětí, určete druh vedlejších vět a naznačte významové vztahy mezi větami.

Prodavače a její malé dceři mířil pistolí do obličeje a vyhrožoval smrtí. I + I (souřadné souvětí, vztah slučovací)

Policejní stanice obdržela telefonát o přepadení v sobotu v devět hodin ráno a ihned vyrazila na místo. I + I (souřadné souvětí, vztah slučovací)

Když strážníci vešli do samoobsluhy, našli vystrašenou ženu s tříletou holčičkou v náručí.

I (souvětí podřadné)

✓

2 vedlejší věta příslovečná časová

b) Z vět krátkého textu vytvořte souvětí a запиšte je. Počet vět výchozího textu a vět v souvětí nemusí být totožný, je ale důležité zachovat původní smysl.

Záleží na vás, např. *Policie ve městě Lawrence ve státě Massachusetts byla šokována nelidskostí a hyenismem ozbrojeného pachatele, který se rozhodl vykrást jeden z místních obchodů.*

Využijte doporučené literatury (Hirschová: Syntaktické rozbory).

Zdroj:

Jindřiška Svobodová: *Syntaktické rozbory v praxi*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2012, s. 58–59.